

ΠΡΟΣ	: Εποπτευόμενους Οργανισμούς - i. Κυπριακές Επιχειρήσεις Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών ii. Επιχειρήσεις Παροχής Διοικητικών Υπηρεσιών iii. Εταιρείες Διαχείρισης iv. Διαχειριστές Οργανισμών Εναλλακτικών Επενδύσεων v. Αυτοδιαχειριζόμενους Οργανισμούς Εναλλακτικών Επενδύσεων vi. Αυτοδιαχειριζόμενους Οργανισμούς Εναλλακτικών Επενδύσεων Περιορισμένου Αριθμού Προσώπων vii. Εξωτερικά Διαχειριζόμενους Οργανισμούς Εναλλακτικών Επενδύσεων Περιορισμένου Αριθμού Προσώπων
ΑΠΟ	: Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	: 25 Ιουλίου 2016
ΑΡ. ΕΓΚΥΚΛΙΟΥ	: Ε152
ΘΕΜΑ	: Συνήθειες και επαναλαμβανόμενες παρατηρήσεις που διαπιστώθηκαν από τους επιτόπιους ελέγχους που διενεργήθηκαν σχετικά με τη παρεμπόδιση ξεπλύματος παράνομου χρήματος και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας

Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου (‘ΕΚΚ’), επιθυμεί να ενημερώσει τους Εποπτευόμενους Οργανισμούς για τα ακόλουθα:

Κατά τα έτη 2015 και 2016, η ΕΚΚ έχει διενεργήσει επιτόπιους ελέγχους για να αξιολογήσει τη συμμόρφωση των Εποπτευόμενων Οργανισμών με τις υποχρεώσεις τους οι οποίες πηγάζουν από τον περί της Παρεμπόδισης και Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες Νόμο του 2007-2016 [Ν188(Ι)/2007] («ο Νόμος») και την Οδηγία της ΕΚΚ ΟΔ144-2007-08 του 2012 για την Παρεμπόδιση Ξεπλύματος Παράνομου Χρήματος και Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας’ («η Οδηγία»).

Οι επιτόπιοι έλεγχοι επέδειξαν μια γενική βελτίωση και ενδυνάμωση όσον αφορά τις εσωτερικές διαδικασίες και τα μέτρα που εφαρμόζονται από τους Εποπτευόμενους Οργανισμούς. Ωστόσο, οι ακόλουθες συνήθειες και επαναλαμβανόμενες παρατηρήσεις διαπιστώθηκαν, στις οποίες η ΕΚΚ, επιπρόσθετα των επιστολών που έχουν ήδη αποσταλεί σε αριθμό Εποπτευόμενων Οργανισμών, καλεί όλους τους Εποπτευόμενους Οργανισμούς να επιληφθούν δεόντως και αναλόγως να προβούν άμεσα σε διορθωτικές ενέργειες:

1. Εταιρική Διακυβέρνηση και Ευθύνες:

- i. Ο συντονισμός, η επικοινωνία και η επίβλεψη μεταξύ του Τμήματος Συμμόρφωσης για θέματα παρεμπόδισης ξεπλύματος παράνομου χρήματος και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας («Τμήμα Συμμόρφωσης») και των Ανώτερων Διευθυντικών Στελεχών, για την ορθή εκτίμηση των ρίσκων που αντιμετωπίζει ο Εποπτευόμενος Οργανισμός, χρήζει βελτίωσης.
- ii. Ο ρόλος και οι ευθύνες του Τμήματος Συμμόρφωσης, τόσο εσωτερικά μέσα στο ίδιο το Τμήμα όσο και γενικά μέσα στο περιβάλλον του Εποπτευόμενου Οργανισμού, χρειάζεται να είναι πιο ξεκάθαρα καθορισμένες.
- iii. Σε ορισμένες περιπτώσεις, ο Λειτουργός Συμμόρφωσης για θέματα παρεμπόδισης ξεπλύματος παράνομου χρήματος και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας («Λειτουργός Συμμόρφωσης») εκτελούσε πολλαπλούς ρόλους (π.χ. εκτελούσε ταυτόχρονα το ρόλο του γενικού διευθυντή, το ρόλο του διοικητικού συμβούλου, κλπ.) δημιουργώντας πιθανή απειλή ανεξαρτησίας και σύγκρουσης συμφερόντων, αφού οι πολλαπλοί ρόλοι πιθανό να οδηγήσουν σε αλληλοσυγκρουόμενες αποφάσεις και ταυτόχρονα να περιορίσουν τον χρόνο που χρειάζεται για την επιτυχή εκπλήρωση των καθηκόντων του στο ρόλο του Λειτουργού Συμμόρφωσης.
- iv. Έλλειψη κατάλληλων πόρων υποστήριξης και εκπαίδευσης στο Τμήμα Συμμόρφωσης και στα Ανώτερα Διευθυντικά Στελέχη.
- v. Προηγούμενες αναγνωρισθέντες ελλείψεις σχετικά με τη παρεμπόδιση ξεπλύματος παράνομου χρήματος και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, είτε από το Τμήμα Συμμόρφωσης είτε από τους Εσωτερικούς Ελεγκτές του Εποπτευόμενου Οργανισμού, παρέμειναν σε εκκρεμότητα για σημαντικές περιόδους χρόνου.

2. Εγχειρίδιο Διαδικασιών και Διαχείρισης Κινδύνων:

- i. Το Εγχειρίδιο Διαδικασιών και Διαχείρισης Κινδύνων για τη παρεμπόδιση ξεπλύματος παράνομου χρήματος και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, περιέγραφε γενικά τις βασικές απαιτήσεις του Νόμου και της Οδηγίας, χωρίς να συμπεριλαμβάνει τις συγκεκριμένες διαδικασίες και ελέγχους συνυφασμένες στον Εποπτευόμενο Οργανισμό και οι οποίες εφαρμόζονταν ή/και θα έπρεπε να είχαν εφαρμοστεί στην πράξη.
- ii. Το Εγχειρίδιο Διαδικασιών και Διαχείρισης Κινδύνων, δεν διατηρούταν επαρκώς και συνεχώς επικαιροποιημένο, σε σχέση με τις αλλαγές του Νόμου ή/και της Οδηγίας, ή αναφορικά με τις αλλαγές στις καθεαυτό διαδικασίες και ελέγχους του Εποπτευόμενου Οργανισμού, οι οποίες εφαρμόζονταν στην πράξη.

3. Εφαρμογή Κατάλληλων Μέτρων και Διαδικασιών Βάσει Υπολογιζόμενου Κινδύνου:

- i. Αδυναμία στον καθορισμό και εφαρμογή από τον Εποπτευόμενο Οργανισμό επαρκών διαδικασιών αξιολόγησης υπολογιζόμενων κινδύνων με σκοπό τον εντοπισμό των υψηλού κινδύνου πελατών και ως αποτέλεσμα την εφαρμογή των απαιτούμενων αυξημένων μέτρων δέουσας επιμέλειας και διαδικασίας προσδιορισμού ταυτότητας πελατών.
- ii. Αδυναμία στην ενσωμάτωση ενδεικτικών παραμέτρων υψηλού κινδύνου στις διαδικασίες αξιολόγησης υπολογιζόμενων κινδύνων του Εποπτευόμενου Οργανισμού (π.χ. πολύπλοκη δομή ιδιοκτησίας νομικών προσώπων, εταιρείες που έχουν συνταθεί σε υπεράκτια

κέντρα, κίνδυνος φοροδιαφυγής, πελάτες με μεγάλες συναλλαγές σε μετρητά, κλπ.), οι οποίες είναι συνυφασμένες με τον συγκεκριμένο Εποπτευόμενο Οργανισμό.

4. Οικονομικό Πορταίτο:

- i. Δυσκολίες στην συλλογή όλων των σχετικών στοιχείων και πληροφοριών που απαιτούνται για την δημιουργία και επικαιροποίηση των οικονομικών πορταίτων των πελατών.
- ii. Έλλειψη κατανόησης της πηγής περιουσιακών στοιχείων, της πηγής των χρημάτων που θα πιστώνονται στον λογαριασμό και της προβλεπόμενης κίνησης του λογαριασμού για τη δημιουργία του οικονομικού πορταίτου του πελάτη.
- iii. Για πελάτες με μεγάλες συναλλαγές σε μετρητά, υπήρξαν αδυναμίες στην αξιολόγηση από τον Εποπτευόμενο Οργανισμό με σκοπό να διασφαλιστεί ότι το οικονομικό τους πορταίτο δικαιολογούσε τέτοιες συναλλαγές μετρητών (π.χ. εργασιακή απασχόληση, εργοδότης, άλλες ασχολίες από τις οποίες λάμβαναν σημαντικά έσοδα σε μετρητά, χώρες με περιορισμένες ή χωρίς τραπεζικές υπηρεσίες, πηγή περιουσιακών στοιχείων και πηγή των χρημάτων που θα πιστώνονται στον λογαριασμό που να δικαιολογεί συναλλαγές μετρητών, κλπ).
- iv. Δημιουργία οικονομικού πορταίτου χωρίς πάντα να αξιολογείται η λογικότητα των ληφθέντων πληροφοριών.

5. Διαρκής Παρακολούθηση των Λογαριασμών και Συναλλαγών Πελατών:

- i. Αδυναμία στον έλεγχο σε τακτική βάση της εγκυρότητας και επάρκειας των στοιχείων και πληροφοριών που περιλαμβάνονται στους φακέλους πελατών, ειδικότερα αυτών που αφορούν υψηλού κινδύνου πελατών. Επιπρόσθετα, στις περιπτώσεις αξιολογήσεων για την επικαιροποίηση στοιχείων και πληροφοριών, υπήρξαν δυσκολίες στη σαφή τεκμηρίωση ότι τέτοιες αξιολογήσεις είχαν εκτελεστεί.
- ii. Αδυναμίες στην εξέταση των συναλλαγών που έχουν εκτελεστεί για πελάτες σε σχέση με τις αναμενόμενες συναλλαγές που έχουν δηλωθεί στο οικονομικό τους πορταίτο, με σκοπό τον εντοπισμό πιθανών αποκλίσεων για σκοπούς περαιτέρω διερεύνησης. Είχε επιπλέον παρατηρηθεί ότι πληροφορίες που συνθέτουν το οικονομικό πορταίτο του πελάτη (π.χ. προβλεπόμενη κίνηση του λογαριασμού ή/και εισερχόμενες/εξερχόμενες συναλλαγές) δεν ήταν πάντοτε καταχωρημένες επαρκώς στα ηλεκτρονικά συστήματα των Εποπτευόμενων Οργανισμών (CRM systems).
- iii. Σε κάποιες περιπτώσεις, οι Εποπτευόμενοι Οργανισμοί δεν κρατούσαν αρχεία όλων των νέων και υφιστάμενων απορριφθέντων και τερματισμένων επιχειρηματικών σχέσεων [π.χ. αρχείο και μητρώο όλων των απορριφθέντων και τερματισμένων επιχειρηματικών σχέσεων (νέων και υφισταμένων), επαρκώς δικαιολογώντας τη λογική τέτοιων απορρίψεων ή τερματισμών (π.χ. μη επιτρεπτοί πελάτες, κλπ)]. Επίσης, δεν υπήρχαν τεκμηριωμένα στοιχεία που να δικαιολογούν κατά πόσο θα έπρεπε ή όχι να είχε καταχωρηθεί εσωτερική έκθεση αναφοράς υποψιών και έκθεση ύποπτων συναλλαγών προς την ΜΟΚΑΣ.
- iv. Έλλειψη επαρκών στοιχείων και πληροφοριών αναφορικά με τη μέθοδο που χρησιμοποιήθηκε για την παρακολούθηση λογαριασμών και συναλλαγών για την αναγνώριση οποιονδήποτε συναλλαγών οι οποίες ήταν εκτός από τη φυσιολογική και δικαιολογημένη κίνηση των λογαριασμών των πελατών ή ασυνήθιστων ή ύποπτων

συναλλαγών που είναι ασυμβίβαστες με το οικονομικό πορτραίτο των πελατών, ή συναλλαγές χωρίς προφανή οικονομικό σκοπό ή σαφή νόμιμο λόγο.

- v. Εποπτευόμενοι Οργανισμοί με σημαντικό αριθμό πελατών, ακολουθούσαν μη-αυτοματοποιημένη διαδικασία παρακολούθησης των λογαριασμών και συναλλαγών πελατών. Αυτό δημιουργεί ερωτήματα αναφορικά με την ικανότητά τους να παρακολουθούν τέτοιου μεγέθους πελάτες επαρκώς, διαρκώς και εγκαίρως.
- vi. Αδυναμίες στις διαδικασίες που έχουν εφαρμοστεί αναφορικά με την εξέταση πελατών σε σύγκριση με τις επίσημες λίστες κυρώσεων που έχουν επιβληθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών.

6. Διαδικασίες Εξακρίβωσης Ταυτότητας Πελατών:

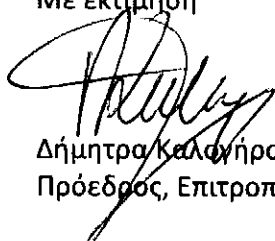
- i. Σε κάποιες περιπτώσεις, ο έλεγχος της ταυτότητας του πελάτη ολοκληρωνόταν μετά τη σύναψη της επιχειρηματικής σχέσης.
- ii. Αδυναμίες αναφορικά με την απόκτηση πιστοποιημένων αντίγραφων των πρωτοτύπων εγγράφων και επίσης με τη μετάφραση εγγράφων είτε στα Ελληνικά είτε στα Αγγλικά.
- iii. Αδυναμίες στην εφαρμογή των απαραίτητων μέτρων στην διαδικασία αποδοχής στοιχείων ταυτότητας πελατών που είχαν εξακριβωθεί από τρίτα πρόσωπα.

7. Εκθέσεις Λειτουργού Συμμόρφωσης:

- i. Σε κάποιες περιπτώσεις οι Εποπτευόμενοι Οργανισμοί αντιμετώπισαν δυσκολίες στην ακριβή αναφορά στις Μηνιαίες Προληπτικές Καταστάσεις προς την ΕΚΚ, του σωρευτικού ποσού που αφορούσε τις συναλλαγές των πελατών τους σε μετρητά.
- ii. Οι ετήσιες εκθέσεις των Λειτουργών Συμμόρφωσης δεν ήταν σε πλήρη συμμόρφωση ή/και δεν περιείχαν επαρκώς αναλυτικές πληροφορίες σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Οδηγίας (π.χ. αναλυτική αναφορά των ελέγχων που πραγματοποιήθηκαν από τον Λειτουργό Συμμόρφωσης κατά τη διάρκεια του έτους, πληροφορίες αναφορικά με τις διαδικασίες, πολιτικές και μέτρα που εφαρμόζονται από τον Εποπτευόμενο Οργανισμό σε σχέση με τους πελάτες υψηλού κινδύνου, πληροφορίες αναφορικά με τις διαδικασίες, πολιτικές και μέτρα που εφαρμόζονται από τον Εποπτευόμενο Οργανισμό για την διαρκή παρακολούθηση των λογαριασμών και συναλλαγών πελατών, κλπ).

Τονίζεται ότι η ΕΚΚ αναμένει από τους Εποπτευόμενους Οργανισμούς να παρακολουθούν ανελλιπώς και να διασφαλίζουν την πλήρη συμμόρφωσή τους με το Νόμο και την Οδηγία.

Με εκτίμηση

Δήμητρα Καλονήρου

Πρόεδρος, Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου